

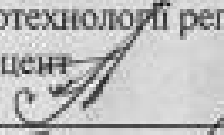
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

14.06.24р

14.06.24р

Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри акушерства і
біотехнології репродукції тварин,
доцент

Івасенко Б.П.
"05" червня 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ЛІКУВАННЯ СУК ЗА ПІОМЕТРИ

Виконала Литвин Я.М.

підпис

Керівник доцент, Єрошенко О.В.

підпис

Рецензент

ачено звання, прізвище, ініціали, підпис

Я Литвин Яна Миколаївна засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини

Спеціальність 211 ветеринарна медицина

Затверджую

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
для здобувачів вищої освіти за другим
(магістерським) рівнем

Академік НААН України

Вубленко М.В.
« 1 » 05 2024 року

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача

Литвин Яни Миколаївни

Тема: «Лікування сук за піометри».

Затверджено наказом ректора № _____ від _____

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «10» червня 2024 р.

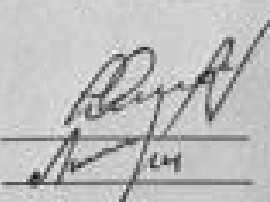
Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані:

- вивчити поширеність піометри у сук;
- визначити особливості діагностики піометри у собак;
- визначити ефективність лікування сук за піометри

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	лютий-березень 2023 р.	виконано
Методична частина	квітень 2023 р.	виконано
Дослідницька частина	січень, лютий 2024 р.	виконано
Оформлення роботи	квітень – травень 2024 р.	виконано
Перевірка на плагіат	червень 2024 р.	виконано
Подання на рецензування	травень 2024 р.	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	травень 2024 р.	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи
Здобувач

доцент Єрошенко О. В.
Литвин Я.М.

Дата отримання завдання «10» вересня 2022р.

**ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ,
ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ**

УЗД – Сонографічна діагностика

ЗМІСТ

	Стор.
ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ	2
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	3
ЗМІСТ	4
РЕФЕРАТ	5
ANNOTATION	7
ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	11
1.1. Діагностика піометри у сук.	11
1.2. Методи лікування сук за піометри	17
1.5. Заключення з огляду літератури.	20
РОЗДІЛ 2. ВИБІР НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ, МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ	21
2.1. Матеріали і методи дослідження	21
2.2. Схема проведення досліджень	23
2.3. Характеристика ветеринарної клініки «Кіт та Пес»	23
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	27
3.1. Визначення поширеності патології статевих оргфнів у сук	27
3.2. Діагностика піометри у сук	31
3.3. Стан морфологічних показників у сук за піометри	35
3.4. Визначення ефективності лікування сук за піометри	36
3.5. Витрати на лікування сук за піометри	38
РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	41
ВИСНОВКИ	47
ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	50
Додаток А.	55
Додаток Б.	57
Додаток В	59

РЕФЕРАТ

Литвин Я.М. Лікування сук за піометри

Встановлено, що захворювання сук на піометру становить 18,4 % в загальній структурі незаразної патології. Поряд з цим прослідковувалась тенденція до збільшення випадків захворювання на піометру щорічно. Найчастіше піометра реєструвалась у осінній період (до 33,3%), потім у весняний (29,2%). Найвищий відсоток захворювання був взимку (12,5). Найчастіше піометра виникала у сук породи вівчарка - 42%, боксер-25% та спаніель - 20%. Найчастіше піометра зустрічалася у віці старше 6 років – 40 %, потім від 5 до 6 років – 30 %, далі вікова група від 4 до 5 років – 20 %, найменшу кількість випадків зареєстровано у тварин віком від 3 до 4 років – 10 %. Найнижчий відсоток піометри реєструвався у тварин в яких було 5 і більше родів (6,8), у сук в яких було до 5 родів частота розвитку піометри збільшувалась (16,6), а у тварин які не народжували до 26,6 %. Найчастіше дана патологія реєструвалась у сук яку ненароджували і яким застосовували гормональні препарати (50,0 %).

За розвитку піометри у сук, реєстрували характерні ехографічні ознаки: діаметр рогів, які візуалізувалися як округлі анехогенні структури, що розміщені під сечовим міхуром, і тіла матки був збільшений, в порожнині її рогів виявляли анехогенний вміст (однорідний або неоднорідний), стінки матки мали підвищену ехогенність, були неоднорідні, візуалізувалося потовщення стінок ендометрію.

Встановлено, що за аналізу морфологічних показників крові встановлено, що за розвитку запалення матки у сук розвивається досить значна лейкоцитарна реакція, зниження вмісту еритроцитів та гемоглобіну, вірогідне зниження вмісту лімфоцитів, еозинофілів. Поряд з цим реєструвалась нейтрофілія з різким регенеративним зрушенням ядра вліво.

Встановлено, що застосування препарату Дінолітик забезпечує одужання 75 % хворих тварин, що на 25 % більше порівняно із використанням препарату Броестрофан.

Кваліфікаційна робота містить 60 сторінку, 8 таблиць, 12 рисунків, список використаних джерел із 35 найменувань, 3 додатки.

Ключові слова сука, Дінолітик, Броестрофан, піометра,

ANNOTATION

Lytvyn Y.M. Treatment of bitches for pyometra

It was established that the disease of bitches with pyometra is 18.4% in the general structure of non-contagious pathology. Along with this, there was a tendency to increase the number of pyometra cases every year. pyomntra was registered most often in the autumn period (up to 33.3%), then in the spring period (29.2%). The highest percentage of the disease was in winter (12.5). Most often, pyometra occurred in female shepherd dogs - 42%, boxer - 25% and spaniel - 20%. Most often, pyometra occurred at the age of over 6 years - 40%, then from 5 to 6 years - 30%, then the age group from 4 to 5 years - 20%, the smallest number of cases was registered in animals aged from 3 to 4 years - 10%. The lowest percentage of pyometra was recorded in animals that had 5 or more births (6.8), in bitches that had up to 5 births, the frequency of pyometra development increased (16.6), and in animals that did not give birth to 26.6%. Most often, this pathology was registered in bitches that did not give birth and were treated with hormonal drugs (50.0%).

During the development of pyometra in bitches, characteristic echographic signs were recorded: the diameter of the horns, which were visualized as rounded anechoic structures located under the bladder, and the body of the uterus was increased, anechoic content (homogeneous or heterogeneous) was detected in the cavity of her horns, the walls of the uterus had increased echogenicity, were heterogeneous, thickening of the endometrial walls was visualized.

It was established that the analysis of the morphological parameters of the blood revealed that with the development of inflammation of the uterus in bitches, a rather significant leukocyte reaction develops, a decrease in the content of erythrocytes and hemoglobin, a probable decrease in the content of lymphocytes and eosinophils. Along with this, neutrophilia was registered with a sharp regenerative shift of the nucleus to the left.

The qualification work contains 60 pages, 8 tables, 12 figures, a list of used sources with 35 names, 3 appendices.

It has been established that the use of the Dinolytic drug ensures the recovery of 75% of sick animals, which is 25% more compared to the use of the Broestrophan drug. **Keywords** bitch, Dinolytic, Broestrophan, pyometra,

ВСТУП

Патологія статеві системи займає одне з провідних місць серед хвороб дрібних домашніх тварин. Однією з актуальних проблем залишаються гнійно-запальні захворювання системи відтворення сук, зокрема піометра, що становить велику проблему, яка потребує додаткових досліджень.

На думку вчених, дана патологія є станом, який викликають гормональні порушення та будь-які зміни рівня ендотеліальних рецепторів гормонів статеві системи, що призводить до зниження рухливості матки, посилення проліферації ендометрію та секреції маткових залоз, разом з цим зменшується скоротлива здатність міометрію, відбувається закриття шийки.

Піометра – одне з найважчих та потенційно небезпечних для життя та здоров'я сук гінекологічних захворювань, що часто зустрічається і характеризується скупченням гною в порожнині матки. Більшість вчених стверджують, що піометра м'ясоїдних практично не піддається консервативному лікуванню, і пропонують проводити оваріогістеректомію.

Проте даний метод має і недоліки, оскільки хірургічне втручання безпосередньо пов'язане з анестезіологічними ризиками та можливістю виникнення післяопераційних ускладнень, оваріогістеректомія передбачає подальшу стерильність сук, що погано відображається на племінних і чистопородних тваринах, які використовуються в розведенні. Оперативний метод лікування, хоч і широко поширений, має ряд ризиків та призводить до втрати відтворювальної здатності самки в цілому. Недоліком консервативного лікування є його висока вартість та можливість рецидивів захворювання [1–20]. Тому своєчасна діагностика за даної патології, підбір оптимальних методів та схем лікування відіграють провідну роль у збереженні життя і здоров'я тварини.

Виходячи з цього метою дослідження було визначити ефективність різних методів лікування сук за піометри.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- вивчити поширеність піометри у сук;
- визначити особливості діагностики піометри у собак;
- визначити ефективність лікування сук за піометри

Об'єктом дослідження морфологічні та функціональні зміни в матці сук за піометри.

Предмет дослідження – діагностично лікувальні заходи за піометри у сук.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що розроблено та апробовано ефективні методи лікування сук за піометри.

РОЗДІЛ 1

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1. Діагностика піометри у сук

Піометра характеризується накопиченням гнійного ексудату в матці, є найпоширенішим репродуктивним захворюванням у собак. Хоча хвороба часто починається з легких місцевих симптомів, вона може перерости в перитоніт, сепсис і поліорганну дисфункцію, що становить значну загрозу для життя. Незважаючи на високу захворюваність і визнану важливість піометри собак, у нашому розумінні її епідеміології, етіології та патогенезу залишаються прогалини. Проте нещодавні дослідження розширили наше розуміння цього захворювання, проливши світло на потенційні нові джерела інфекції, етіологію та застосування клінічних прогностичних біомаркерів і нових терапевтичних протоколів. Це дослідження мало на меті переглянути поточне розуміння піометри у собак, з особливим наголосом на останніх дослідженнях щодо її етіології та епідеміології. Крім того, було розглянуто ключові питання дослідження та запропоновано напрями майбутніх досліджень різних аспектів піометри у собак.

Піометра характеризується накопиченням гнійного ексудату в просвіті матки і є найпоширенішим захворюванням репродуктивної системи у собак [1–10]. Він зазвичай розвивається під час лютеїнової фази, при цьому *Escherichia coli* є найбільш часто виділеною бактерією. Інші мікроорганізми, про які часто повідомляють, включають *Staphylococcus pseudintermedius* і *Streptococcus canis*. Однак останні дослідження припустили потенційну участь менш поширених патогенів, включаючи *Brucella abortus*, *Corynebacterium* spp., і, можливо, *Porphyromonas* spp. [20–25].

Піометра у собак зазвичай починається з ледь помітних клінічних ознак, таких як полідипсія, поліурія та виділення з піхви. Без своєчасного лікування

ВИСНОВКИ

1. Захворювання сук на піометру становить 18,4 % в загальній структурі незаразної патології. Поряд з цим прослідковувалась тенденція до збільшення випадків захворювання на піометру щорічно.

2. Найчастіше піометра реєструвалась у осінній період (до 33,3%), потім у весняний (29,2%). Найшижчий відсоток захворювання був взимку (12,5).

3. Найчастіше піометра виникала у сук породи вівчарка - 42%, боксер-25% та спаніель - 20%.

4. Найчастіше піометра зустрічалася у віці старше 6 років – 40 %, потім від 5 до 6 років – 30 %, далі вікова група від 4 до 5 років – 20 %, найменшу кількість випадків зареєстровано у тварин віком від 3 до 4 років – 10 %.

5. Найнижчий відсоток піометри реєструвався у тварин в яких було 5 і більше родів (6,8), у сук в яких було до 5 родів частота розвитку піометри збільшувалась (16,6), а у тварин які не народжували до 26,6 %. Найчастіше дана патологія реєструвалась у сук яку ненароджували і яким застосовували гормональні препарати (50,0 %).

6. Встановлено, що захворювання супроводжувалося характерними клінічними ознаками, зокрема, загальним пригніченням, слабкістю, блювотою, анемічністю, сухістю слизових оболонок або їх деякою ціанотичністю, втратою характерного блиску волоссяним покривом, сухістю та малоеластичністю шкіри, внаслідок втрати води, гіперемією, набряком і виділеннями із петлі поліморфного ексудату.

7. За розвитку піометри у сук, реєстрували характерні ехографічні ознаки: діаметр рогів, які візуалізувалися як округлі анехогенні структури, що розміщені під сечовим міхуром, і тіла матки був збільшений, в порожнині її рогів виявляли анехогенний вміст (однорідний або неоднорідний), стінки матки мали підвищену ехогенність, були неоднорідні, візуалізувалося потовщення стінок ендометрію.

8. За аналізу морфологічних показників крові встановлено, що за розвитку запалення матки у сук розвивається досить значна лейкоцитарна реакція, зниження вмісту еритроцитів та гемоглобіну.

9. За аналізу лейкограми встановлено, вірогідне зниження вмісту лімфоцитів, еозинофілів. Поряд з цим реєструвалася нейтрофілія з різким регенеративним зрушенням ядра вліво.

10. Лікування сук за пірометри із застосуванням препарату Дінолітик забезпечує одужання 75 % хворих тварин, що на 25 % більше порівняно із використанням препарату Броестрофан.

11. Схема лікування тварин першої дослідної групи на 250,0 грн. більша, порівняно із другою, проте вона є набагато ефективнішою.

ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

1. Для лікування сук за піометри використовувати наступну схему Кобактан у дозі 0,1 мл/кг (антибактеріальний препарат). Дінолітик внутрішньом'язово у дозі 0,15 мл/тварину (природній аналог простагландину F2 α).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Hagman R. Pyometra in Small Animals 2.0. *Vet Clin North Am Small Anim Pract.* 2022 May;52(3):631-657. doi: 10.1016/j.cvsm.2022.01.004. PMID: 35465903.
2. Malik K. Unusual case of pyometra in a bichon frise dog. *Can Vet J.* 2017 Dec;58(12):1326-1328. PMID: 29203946; PMCID: PMC5680727
3. Кравченко І. В. Розповсюдження акушерської та гінекологічної патології у самиць м'ясоїдних в умовах державної лікарні ветеринарної медицини міста Дніпропетровськ / І. В. Кравченко, С. В. Сосонний, Л. В. Корейба // Актуальні проблеми розвитку світової науки: зб. наук. праць за матеріалами міжнар. конф. (Київ, 30 бер. 2016 р.). – Ч. 1. – К.: Центр наукових публікацій, 2016. – С. 95–97.
4. Xavier RGC, Santana CH, de Castro YG, de Souza TGV, do Amarante VS, Santos RL, Silva ROS. Canine Pyometra: A Short Review of Current Advances. *Animals (Basel).* 2023 Oct 25;13(21):3310. doi: 10.3390/ani13213310. PMID: 37958065; PMCID: PMC10647846.
5. Fieni F, Topie E, Gogny A. Medical treatment for pyometra in dogs. *Reprod Domest Anim.* 2014 Jun;49 Suppl 2:28-32. doi: 10.1111/rda.12302. PMID: 24947858.
6. Голумбійовська Т.В., Стефаник В.Ю. Порухення відтворної функції у сук та методи діагностики. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького.* 2018. Т. 20, № 83. С. 385-395.
7. Hagman R. Canine pyometra: What is new? *Reprod Domest Anim.* 2017 Apr;52 Suppl 2:288-292. doi: 10.1111/rda.12843. Epub 2016 Nov 3. PMID: 27807901.
8. Ros L, Holst BS, Hagman R. A retrospective study of bitches with pyometra, medically treated with aglepristone. *Theriogenology.* 2014 Dec;82(9):1281-6. doi: 10.1016/j.theriogenology.2014.08.011. Epub 2014 Aug 27. PMID: 25234791.